

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/232/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6711208353
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2017:6711208353.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a členov senátu JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. a JUDr. Jany Haluškovej, v spore žalobkyne V. Q., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom T. XXXX/XX, XXX XX F. F., právne zastúpenej JUDr. Jánom Krnáčom, advokátom, so sídlom Námestie SNP 70/36, 960 01 Zvolen, proti žalovanému Slovenská kancelária poisťovateľov, so sídlom Trnavská cesta 82, 826 58 Bratislava, IČO: 36 062 235, právne zastúpenému MGA IURIS s.r.o., so sídlom Pri starej prachárni 10, 831 04 Bratislava, IČO: 47 233 028, o náhradu škody na zdraví, o odvolaní žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 14C/104/2011-642 zo dňa 03. 12. 2015, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu v časti výroku, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni titulom straty na zárobku počas pracovnej neschopnosti sumu 1018,95 Eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 13. 08. 2011 do zaplatenia (časť prvého výroku), **p o t v r d z u j e**.

II. Rozsudok okresného súdu v časti výroku, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni titulom bolestného sumu 4680,- Eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 13. 08. 2011 do zaplatenia (časť prvého výroku), v časti výroku, ktorým prevyšujúcej časti ohľadne bolestného s príslušenstvom a sťaženia spoločenského uplatnenia s príslušenstvom žalobu zamietol (časť tretieho výroku) a v časti závislého výroku o trovách prvoinštančného konania (časť prvého výroku) **z r u š u j e** a vec mu v tomto rozsahu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

III. Odvolanie žalobkyne voči časti výroku, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni titulom bolestného sumu 4680,- Eur a titulom sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 3878,- Eur (časť prvého výroku) **o d m i e t a**.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Zvolen (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom zo dňa 03. 12. 2015 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni titulom bolestného sumu 4.680,- Eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 13. 08. 2011 do zaplatenia, titulom sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 3.878,- Eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 13.08.2011 do zaplatenia, titulom straty na zárobku počas práceneschopnosti sumu 1.018,95 Eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 13. 08. 2011 do zaplatenia a nahradiť trovy konania v sume 5.519,49 Eur na účet právneho zástupcu žalobkyne JUDr. Jána Krnáča, advokáta, Advokátska kancelária so sídlom Nám. SNP 70/36, 960 01 Zvolen, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (prvý výrok). Súd prvej inštancie konanie v časti o zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 12.780,83 Eur od 16. 06. 2010 do 22. 11. 2010 zastavil (druhý výrok). Vo zvyšujúcej časti okresný súd žalobu zamietol (tretí výrok).

Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, žalobkyňa sa žalobou domáhala zaplata náhrady za bolesť v sume 5.061,- Eur, náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 4.319,- Eur, náhrady straty na zárobku počas pracovnej neschopnosti v sume 3.400,83 Eur, všetko spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 12.780,83 Eur od 16. 06. 2010 do zaplata. Náhrady škody na zdraví sa žalobkyňa domáhala v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou zo dňa 15. 11. 2008 na ceste II/0692 v križovatke s cestou I/69 v km 6,931 pred mestom L..

Žalobkyňa pred začatím prvého pojednávania vo veci samej dňa 23. 02. 2012 ústne do zápisnice o pojednávaní vzala späť žalobu v časti o zaplata sumy 2.381,88 Eur titulom náhrady straty na zárobku počas pracovnej neschopnosti. Okresný súd zastavil konanie v tejto časti uznesením č. k. 14C/104/2011-152 zo dňa 23. 02. 2012 (§ 96 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej aj „O.s.p.“). Následne okresný súd na základe späťvzatia žaloby v časti o zaplata úrokov z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 12.780,83 Eur od 16. 06. 2010 do 22. 11. 2010 (žalobkyňa vzala ústne do zápisnice o pojednávaní zo dňa 03. 12. 2015) konanie v tejto časti zastavil prihladajúc na súhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sčasti.

Pretože žalobkyňa po čiastočnom späťvzati žaloby čo do sumy 2.381,88 Eur nevzala žalobu späť aj v časti žalovaného príslušenstva z tejto sumy, potom súd prvej inštancie jej žalobu v časti žalovaného príslušenstva z tejto sumy, t.j. úrokov z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 2.381,88 Eur od 23. 11. 2010 do zaplata zamietol.

Okresný súd nariadil vo veci uznesením č.k. 14C/104/2011-440 zo dňa 26. 03. 2015 znalecké dokazovanie znalcom K.. T. Y., ktorý podal vo veci písomný znalecký posudok č. 8/2015 zo dňa 07. 07. 2015. Zo záverov tohto znaleckého posudku vyplynulo, že v prípade, že vodič motorového vozidla tov. zn. U. D. K. Q. (manžel žalobkyne) nemal povinnosť jazdiť rýchlosťou nižšou ako 47 km/hod., potom technickou príčinou predmetnej nehody bola nesprávna technika jazdy vodiča T. nákladného motorového vozidla H. Z. V. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom F., M. D., T. C., nesprávnym prvkom jeho jazdy, ktorý vykonal kolíznu situáciu a zároveň ostatným účastníkom dopravnej nehody znemožnil zabrániť dopravnej nehode bol kolízny charakter odbočovacieho manévru, ktorý uskutočnil takým spôsobom, že vodič vozidla U. D. musel náhle zmeniť smer a rýchlosť jazdy vo vzťahu ku svojej skutočnej rýchlosti. Zároveň vodič vozidla H. vytvoril vozidlu U. D. prekážku z technického hľadiska „náhlu“. Vodič vozidla U. D. viedol svoje vozidlo nižšou rýchlosťou, ako je v danom úseku povolená a zároveň viedol vozidlo nižšou rýchlosťou, ako je prejazdová rýchlosť zákrutou, ktorou prechádzal. Jazdu pri využití maximálneho možného brzdného spomalenia nie je možné považovať za bezpečnú, nakoľko pri takejto jazde hrozí nebezpečenstvo šmyku a straty stability, preto boli v analýze možnosti zabránenia nehode preverené aj možnosti zabránenia pri brzdení polovičným spomalením z maximálne dosiahnuteľného. Vtedy by vodič vozidla U. D. pri priestorovom zabránení dokázal zastaviť pred koridorom pohybu súpravy vozidiel, ak by jazdil rýchlosťou 47 km/hod. až 52 km/hod. a pri časovom zabránení by sa dokázal tesne minúť s návesom, ak by jazdil rýchlosťou 50 km/hod. až 56 km/hod., pričom jednoznačným zabránením je iba priestorové zabránenie, a to nižšia hodnota zo stanoveného tolerančného rozpätia, teda rýchlosť 47 km/hod. Technika jazdy vodiča vozidla U. D. bola znalcom z hľadiska smerového vedenia vyhodnotená za správnu. Z preverenia možnosti zabránenia nehody vyplýva, že vodič vozidla U. D. by však nedokázal zabrániť nehode ani skoršou, ani včasnou reakciou a to ani priestorovo zastavením pred koridorom pohybu súpravy vozidiel, ani časovo minúť sa s návesom. Vodič vozidla U. D. sa v čase 4,1 sekunda pred zrážkou nachádzal v križovatke a podľa názoru znalca v tomto momente mohol rozpoznať odbočovací manéver vozidla H. vľavo. Skutočná reakcia vodiča vozidla U. D. bola oneskorená o 0,2 sekundy, teda reagoval v čase 3,9 sekundy pred zrážkou. Z preverenia možnosti zabránenia nehody vyplýva, že vodič vozidla U. D. by nedokázal zabrániť nehode ani skoršou ani včasnou reakciou a to ani priestorovo zastavením pred koridorom pohybu súpravy vozidiel, ani časovo minúť sa s návesom. Z technického hľadiska bola oneskorená reakcia nesprávnym prvkom techniky jazdy vodiča vozidla U. D., tento nesprávny prvok jazdy však nie je tým prvkom nehodového deja, ktorý by vyvolal kolíznu situáciu, alebo znemožnil zabrániť dopravnej nehode ktorémukoľvek účastníkovi dopravnej nehody. Vodič vozidla H. uskutočnil odbočovací manéver na križovatke takým spôsobom, že vodič vozidla U. D. by nedokázal pri správnej technike jazdy a pri polovičnom spomalení z maximálne dosiahnuteľného zabrániť nehode včasnou reakciou a to ani priestorovo, ani časovo. Vodič vozidla U. S. jazdil správnu technikou jazdy a dopravnej nehode nemohol zabrániť ani skoršou reakciou, ani nižšou rýchlosťou. Závery uvedeného znaleckého posudku si súd prvej inštancie osvojil pri ustálení zodpovednosti za škodu, ktorá vznikla žalobkyňi pri dopravnej nehode.

Pretože vodič nákladného motorového vozidla H. s návesom Z. V. odbočujúci vľavo porušil túto povinnosť, keď pri odbočovaní vľavo nedal prednosť v jazde proti idúcemu mot. vozidlu U. D., je daná zodpovednosť za škodu, ktorá vznikla pri tejto dopravnej nehode žalobkyňi žalovaného s poukazom na

§ 24 ods. 2 písm. d/ a § 24 ods. 3 zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zák. č. 381/2001 Z.z.“).

Po ustálení základu nároku čo do zodpovednosti za škodu súd prvej inštancie sa zaoberal vznesenou námietkou premlčania zo strany žalovaného ohľadne náhrady bolestného a náhrady za stratu na zárobku počas trvania dočasnej pracovnej neschopnosti žalobkyne.

Žalobkyňa podľa správy Y.. O. C. zo dňa 15. 11. 2008 utrpela vnútroklbovú zlomeninu vonkajšieho kondylu T. s posunutím úlomkov, krvácanie do M. V. a povrchové odreniny na M. V. a C. s dobou pracovnej neschopnosti (ďalej aj „PN“)PN 7-8 týždňov.

Základné ohodnotenie bolestného u žalobkyne bolo vykonané lekárske posudkom Y.. Y. M. a Y.. Y. V. zo dňa 30. 06. 2009 na celkový počet bodov 350. Žalobkyňa žiadala odškodniť bolestné v sume 5.061,- Eur (pri hodnote za jeden bod 14,46 Eur).

Vznesenú námietku premlčania žalovaným okresný súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Žalobkyňa uplatnila nárok na odškodnenie bolesti a nárok na odškodnenie straty na zárobku počas PN na súde dňa 13. 06. 2011.

Okresný súd uviedol, že premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa poškodený o vzniknutej škode a škodcovi skutočne dozvedel, nestačí samotný predpoklad či možnosť dozvedieť sa o škode a osobe, ktorá za vzniknutú škodu zodpovedá, pričom okamih vedomosti poškodeného o škode a jeho vedomosti o škodcovi môže byť odlišný. V zmysle ustanovenia § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) sa poškodený dozvie o škode vtedy, keď má k dispozícii údaje, ktoré mu umožňujú podať žalobu o náhradu škody na súde, t.j. keď nadobudol vedomosť o rozsahu majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, a to aspoň v približnej sume s možnosťou jej dodatočného spresnenia. Vedomosť poškodeného o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá, ako predpoklady začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby musia byť splnené kumulatívne.

Náhrada za bolesť je samostatnou zložkou náhrady škody na zdraví a ide o náhradu tzv. nemajetkovej ujmy, ktorá predstavuje jednorazové odškodnenie za vytrpené bolesti spôsobené poškodením zdravia, jeho liečením a odstraňovaním následkov.

Okresný súd zistil, že znaleckým posudkom znalca Y.. R. J. č. 36/2009 zo dňa 14. 04. 2009 bolo ohodnotených bolestné u žalobkyne po prvýkrát, a toto ohodnotenie korešponduje lekárske posudku Y.. Y. M. a Y.. Y. V. zo dňa 30. 06. 2009, ktorým bola ohodnotená vytrpená bolesť žalobkyne po druhýkrát. Obidve tieto ohodnotenia sú totožné. Žalobkyňa bola PN odo dňa 15. 11. 2008 do dňa 12. 06. 2009, nastúpila do práce dňa 15. 06. 2009.

Za deň zistenia bolesti podľa názoru okresného súdu nemožno bez ďalšieho považovať deň vyhotovenia posudku o bolestnom, lebo posudok len deklaruje vytrpenú a zistenú bolesť (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. Rc/29/1979), preto pod bolestné je treba zaradiť tie bolesti žalobkyne, ktorými trpela počas celého liečebného procesu, t.j. bolesť pri samotnom poškodení zdravia, tiež počas rehabilitačnej liečby. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobkyňa sa zúčastňovala liečebného procesu v príčinnej súvislosti s poškodením zdravia pri tejto dopravnej nehode aj po vyhotovení znaleckého posudku č. 36/2009 znalcom Y.. R. J., ktorý bol vyhotovený dňa 14. 04. 2009. Svedčia o tom lekárske správy Y.. Y. M. o ošetrovaní žalobkyne zo dňa 05. 06. 2009, keď navyše žalobkyňa pokračovala v liečebnom procese tým, že sa podrobila rehabilitačnej liečbe v Národnom rehabilitačnom centre V. od 22. 04. 2009 do 25. 05. 2009. Zo správy Národného rehabilitačného centra zo dňa 25. 05. 2009 v spojení so správou Y.. Y. M. zo dňa 05.06.2009 vyplýva, že okrem poškodenia zdravia, ktoré bolo ohodnotených vo forme bolestného znaleckým posudkom Y.. R. J. č. 36/2009 zo dňa 14. 04. 2009 žalobkyňa utrpela pri dopravnej nehode i poškodenie zdravia, ktorým bola zlomenina 2MTC subkapitálne pravej ruky, v čase po rehabilitačnej liečbe bola zlomenina zhojená v dobrom postavení. Z uvedených listinných dôkazov teda vyplynulo, že žalobkyňa trpela bolesťou i po podaní znaleckého posudku Y.. R. J. v apríli 2009, jej liečebný proces pokračoval aj po jej žiadosti o odškodnenie zo dňa 01. 06. 2009, ku ktorej žalobkyňa pripojila tento znalecký posudok ohľadne výšky nároku na bolestné. Pretože liečebný proces žalobkyne pokračoval aj po podaní tohto znaleckého posudku vo vyšetrovacom konaní, tento posudok nemohol deklarovat všetku vytrpenú a zistenú bolesť žalobkyne, ktorá jej vznikla pri posudzovanej škodovej udalosti, potom žalobkyňa len z tohto znaleckého posudku nemohla mať subjektívnu vedomosť o vzniknutej škode z titulu bolesti v rozsahu do takej miery, aby mohla svoj nárok uplatniť na súde.

Žalobkyňa bola PN do dňa 12. 06. 2009, po ukončení PN žalobkyňa nedoložila žiadne dôkazy, z ktorých by vyplynulo, že by sa zúčastňovala na ďalšom liečebnom procese, keď podľa ustálenej judikatúry súdov ani deň ukončenia PN nemožno považovať za deň, kedy sa poškodený dozvie o rozsahu svojej škody na zdraví, ale keďže žalobkyňa po ukončení PN nepredložila žiadne listinné dôkazy, že by pokračovala v liečebnom procese, súd prvej inštancie pri ustálení začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby

u žalobkyne na včasné uplatnenie tohto nároku vychádzal z dňa, ktorý nasledoval po ukončení PN žalobkyne, keď tohto dňa žalobkyňa mohla už uplatniť nárok na náhradu škody z titulu bolestného na súde, čo bol deň 13. 06. 2009. Nárok si uplatnila na okresnom súde dňa 13. 06. 2011, teda v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe podľa § 106 ods. 1 OZ, preto nárok žalobkyne na odškodnenie bolesti nie je premlčaný.

Okresný súd neprihliadol ani na vznesenú námietku premlčania žalovaným ohľadne nároku na odškodnenie straty na zárobku počas trvania jej dočasnej PN. Aj tento nárok žalobkyňa uplatnila na okresnom súde dňa 13. 06. 2011. Je pravdou, že žalobkyňa bola PN od 15. 11. 2008 do 12. 06. 2009, tak ako to vyplýva z potvrdenia o jej PN, práceschopná bola od 13. 06. 2009, nastúpila do práce dňa 15. 06. 2009, avšak z potvrdenia Sociálnej poisťovne, pobočka Banská Bystrica o nemocenských dávkach vyplatených Sociálnou poisťovňou žalobkyňi za obdobie od 01. 01. 2008 do 22. 07. 2009 vyplýva, že posledná nemocenská dávka žalobkyňi bola vyplatená v mesiaci 07/2009. O tom, aká škoda vznikla na strate na zárobku počas PN poškodeného, sa poškodený dozvie spravidla v okamihu, keď mu bola vyplatená posledná dávka nemocenského, a teda keď škodu môže bližšie špecifikovať. Až v tomto čase sa poškodený dozvie o škode podľa ustanovenia § 446 OZ a až od tohto času mu začína plynúť premlčacia doba podľa ustanovenia § 106 OZ. Má sa na mysli i subjektívna premlčacia doba v zmysle § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka (Z IV s.625).

Pretože žalobkyňi bola posledná dávka nemocenského vyplatená až v mesiaci júl 2009, až v tomto mesiaci sa žalobkyňa spoľahlivým spôsobom mohla dozvedieť o rozsahu nároku na náhradu tejto škody, a preto od mesiaca júl 2009 jej začala plynúť subjektívna dvojročná premlčacia doba na včasné uplatnenie tohto nároku. Žalobkyňa podala žalobu na súde prvej inštancie dňa 13. 06. 2011, teda v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe na včasné uplatnenie tohto nároku, ktorá jej márne uplynula až v mesiaci júl 2011. Preto ani táto námietka premlčania vznesená žalovaným nebola dôvodná.

Súd prvej inštancie uviedol, že Občiansky zákonník nevymedzuje ani pojem bolesť, ani pojem sťaženie spoločenského uplatnenia, ani to, v akom rozsahu a na základe čoho sa tieto práva priznávajú. Uvedené otázky sú upravené v zákone č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia (ďalej aj „zák. č. 437/2004 Z.z.“) ustanovuje podmienky priznania a poskytovania náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Bolesťou podľa uvedeného zákona je ujma spôsobená poškodením na zdraví, jeho liečením alebo odstraňovaním jeho následkov. Sťaženie spoločenského uplatnenia je stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh. Náhrada za bolesť a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorazovo.

Žalobkyňa v súvislosti s odškodnením bolestného predložila lekársky posudok Y. Y. M. a Y. Y. V. zo dňa 30. 06. 2009, ktorým bola ohodnotená vytrpená bolesť žalobkyne na celkový počet bodov 350. Žalobkyňa vyčíslila tento nárok na sumu 5.061,- Eur pri hodnote za jeden bod 14,46 Eur vychádzajúc z Opatrenia Ministerstva zdravotníctva SR z 12. mája 2009 č. D. o ustanovení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na rok 2009. Toto opatrenie nadobudlo účinnosť dňa 31. mája 2009 a bolo zverejnené oznámením Ministerstva zdravotníctva SR č. 172/2009 Z.z.. Žalovaný lekársky posudok, ktorým bolo ohodnotených bolestných u žalobkyne nenamietal, nenamietal ani výšku vyčísleného nároku na sumu 5.061,- Eur pri hodnote za jeden bod 14,46 Eur pri počte bodov 350.

Pretože žalovaný nenamietal lekársky posudok o bolestnom, ktorý predložila do súdneho konania žalobkyňa, súd pri ohodnotení bolestného u žalobkyne vychádzal z tohto lekárskeho posudku. Týmto lekárskeho posudkom bol ustálený počet bodov ohodnotenia bolestného u žalobkyne na 350. Súd prvej inštancie nepriznal žalobkyňi nárok na odškodnenie bolestného v rozsahu 5.061,- Eur, ale len v sume 4.680,- Eur, čo do sumy 381,- Eur s príslušenstvom tento nárok žalobkyne zamietol s poukazom na ustanovenie § 5 ods. 2 zák. č. 437/2004 Z.z., z ktorého vyplýva, že výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 2 % z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR zistenej Štatistickým úradom SR za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na náhradu podľa ods. 1, za jeden bod a výsledná suma sa zaokrúhli na najbližšie celé Eur smerom nahor.

Podľa Oznámenia Ministerstva zdravotníctva SR č. 186/2008 Z.z., Ministerstvo zdravotníctva SR vydalo podľa § 5 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. Opatrenie zo 14. mája 2008 č. D. o ustanovení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na rok 2008. Opatrenie ustanovuje výšku náhrady za bolesť a výšku náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia za jeden bod, čo predstavuje v roku 2008 402,92 Sk (opatrenie nadobudlo účinnosť 31. mája 2008).

Suma 402,92 Sk je teda podľa názoru okresného súdu podľa Opatrenia Ministerstva zdravotníctva SR zo 14. mája 2008 č. D. určenou výškou náhrady za bolesť a výškou náhrady za sťaženie spoločenského

uplatnenia za jeden bod platnou v roku 2008, ktorá v zmysle ustanovenia § 5 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z. predstavuje 2 % priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR zistenej Štatistickým úradom SR za rok 2007. To potom znamená, že keďže žalobkyňa utrpela škodu na zdraví pri dopravnej nehode dňa 15. 11. 2008, čo je moment vzniku nároku na náhradu škody, náhrada za bolesť a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia jej patrí vo výške ustanovenej práve týmto opatrením, t.j. za jeden bod podľa lekárskeho posudku o bolestnom v sume 402,92 Sk, 350 bodov x 13,37 Eur za jeden (402,92 Sk za jeden bod) potom predstavuje náhradu za bolesť v sume 4.679,50 Eur, po zaokrúhlení na celé eurá nahor sumu 4.680,- Eur a v tejto výške má potom žalobkyňa nárok na odškodnenie bolesti.

Uvedené platí aj ohľadne odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia u žalobkyne. Ohľadne sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyňa predložila ohodnotenie vykonané lekárskeho posudkom Y. Y. M. a Y. X. F. zo dňa 08. 02. 2010, ktorým bolo ohodnotenú sťaženie spoločenského uplatnenia u žalobkyne na 290 bodov. Ohodnotenie týmto lekárskeho posudkom žalovaný nenamietal, súd prvej inštancie preto pri ohodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia u žalobkyne vychádzal z tohto lekárskeho posudku pri ustálení tohto ohodnotenia na 290 bodov.

Žalobkyňa vyčíslila nárok na odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia na sumu 4.319,- Eur výpočtom za 290 bodov po 14,89 Eur za jeden bod, čo po zaokrúhlení predstavuje sumu 4.319,- Eur. Vyčíslenie tohto nároku žalovaný namietal, podľa neho odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia u žalobkyne predstavuje čiastku 4.194,- Eur pri počte 290 bodov po 14,46 Eur za jeden bod, keď pre rok 2009 bola výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia ustanovená Opatrením Ministerstva zdravotníctva SR č. 26/2009 zverejneného v Zbierke zákonov oznámením č. 172/2009 Z.z.. V tomto prípade k poškodeniu zdravia žalobkyne došlo síce dňa 15. 11. 2008, zdravotný stav žalobkyne bol v rozsahu potrebnom na ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia ustálený v roku 2009, preto bolo potrebné vychádzať pri priznaní výšky tejto náhrady z uvedeného opatrenia Ministerstva zdravotníctva SR.

Súd prvej inštancie pri ustálení výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia u žalobkyne rovnako ako pri ustálení výšky náhrady bolestného u žalobkyne vychádzal z Opatrenia Ministerstva zdravotníctva SR zo dňa 14. mája 2008 č. D. o ustanovení výšky náhrady na bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na rok 2007. Pretože žalobkyňa utrpela škodu na zdraví pri dopravnej nehode dňa 15. 11. 2008, čo je momentom vzniku nároku na náhradu škody a to tak i za bolesť, ako i za sťaženie spoločenského uplatnenia, preto žalobkyňa patrí náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia v rovnakej výške ako náhrada za bolesť, čo je pri počte 290 bodov pri ohodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia po 13,37 Eur za jeden bod čiastka 3.877,30 Eur, po zaokrúhlení na celé eurá nahor čiastka 3.878,- Eur. Pokiaľ žalobkyňa žiadala priznať odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia priznať toto až vo výške 4.319,- Eur, čo do sumy 441,- Eur s príslušenstvom nepodala žalobu dôvodne. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4M Cdo19/2011 zo dňa 25.októbra 2012.

Ďalej okresný súd uviedol, že žalobkyňa uplatnila v súdnom konaní i nárok na zaplatenie sumy 1.018,95 Eur titulom náhrady straty na zárobku počas PN.

Základnou podmienkou na vznik nároku na úrazový príplatok, teda aj na náhradu za stratu na zárobku počas trvania pracovnej neschopnosti je, že poškodenému na zdraví sa vypláca buď nemocenské, resp. náhrada príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti. Úrazový príplatok sa určuje na dni, pričom jeho výška závisí od denného vymeriavacieho základu určeného podľa § 84 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v platnom znení ku dňu vzniku nároku (ďalej aj „zák. č. 461/2003 Z.z.“), s tým, že výška tohto úrazového príplatku je 55 % z denného vymeriavacieho základu počas prvých troch dní práceneschopnosti a 25 % z neho počas zostávajúcich kalendárnych dní tejto práceneschopnosti.

Okresný súd konštatoval, že žalobkyňa vznikol nárok na náhradu tejto škody vo výške úrazového príplatku podľa § 85 a nasl. zákona č. 461/2003 Z.z..

Vychádzajúc z potvrdenia o strate na zárobku počas PN zo dňa 22. 07. 2009 u žalobkyne, sociálna poisťovňa určila výšku vymeriavacieho základu žalobkyne na sumu 574,8411 Sk/deň (19,0812 Eur/deň). Potom v súlade s § 446 OZ v spojení s § 85 a nasl. zákona č. 461/2003 Z.z. výška nároku žalobkyne na náhradu stratu na zárobku počas trvania jej PN je 30.697,- Sk po prepočte na eurá 1.018,95 Eur. V takejto výške má potom žalobkyňa nárok voči žalovanému na odškodnenie tejto straty na zárobku počas trvania jej PN. Žalobkyňa po čiastočnom späťvzati žaloby uplatnila tento nárok v takejto výške, preto súd žalobkyne priznal nárok na náhradu straty na zárobku počas PN vo výške 1.018,95 Eur, keď tento nárok v takomto rozsahu žalovaný nenamietal.

Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie prisúdil žalobkyne celkovo nárok na odškodnenie v sume 9.576,95 Eur, v prevyšujúcej časti žalobu žalobkyne zamietol čo do sumy 822,- Eur s príslušenstvom.

Prvoinštančný súd uviedol, že žalovaný je preukázateľne v omeškaní s vyplatením náhrady bolestného v sume 4.680,- Eur, náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 3.878,- Eur a náhrady straty na zárobku počas PN v sume 1.018,95 Eur, pričom toto omeškanie trvá. Žalobkyňa má preto nárok voči žalovanému z týchto súm i na zaplatenie úrokov z omeškania podľa § 517 ods. 1 prvá veta a podľa § 517 ods. 2 OZ. Nárok má však na zaplatenie týchto úrokov z omeškania od 13. 08. 2001 do zaplatenia, t.j. odo dňa nasledujúceho potom, čo žalovanému bola doručená žaloba v súdnej veci (dňa 12. 08. 2011). Pokiaľ žalobkyňa žiadala priznať úroky z omeškania z týchto nárokov od 23. 11. 2010, a to do dňa 12. 08. 2011, v tejto časti súd prvej inštancie žalobu žalobkyne ako nedôvodnú zamietol v časti požadovaného úroku z omeškania za toto obdobie vo výške 9 % ročne zo sumy spolu 9.576,95 Eur, pretože žalobkyňa nepreukázala, že by žalovaný bol v omeškaní s týmito náhradami už pred dňom 13. 08. 2011. Nakoľko súd prvej inštancie žalobu zamietol v časti istiny 822,- Eur, z tejto sumy nepriznal žalobkyňi ani nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 9 % ročne z tejto sumy od 23. 11. 2010 do zaplatenia. Žalobkyňa síce listom zo dňa 01. 06. 2009 požiadala žalovaného prostredníctvom povereného likvidátora, ktorým bola S. T. a.s., F. o náhradu škody, avšak len z titulu bolestného, pričom z korešpondencie medzi likvidátorom žalobkyňa vyplynulo, že likvidátor pristúpi k likvidácii poisťnej udalosti až vtedy, keď bude mať výslovný súhlas poisťovateľa vinníka.

Podľa názoru okresného súdu sa žalovaný dostal do omeškania s výplatom náhrady za bolesť, sťaženie spoločenského uplatnenia a náhrady za stratu na zárobku počas PN až nasledujúci deň po doručení žaloby, ktorá mu bola doručená dňa 12. 08. 2011. Pokiaľ ide o výšku úrokov z omeškania, ku dňu 13. 08. 2011 bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky 1,50 % ročne, zvýšená o 8 percentuálnych bodov bola 9,50 % ročne, žalobkyňa uplatnila nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 9 % ročne, súd prvej inštancie je rozsahom žaloby viazaný a nemôže prisúdiť viac, než je žiadané, preto žalobkyňi priznal nárok na zaplatenie úrokov z omeškania len v žiadanej výške, t.j. vo výške 9 % ročne z jednotlivých prisúdených čiastkových nárokov.

O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p.. Žalobkyňa mala vo veci úspech len čiastočný, mala úspech v časti o zaplatenie sumy 9.576,95 Eur, neúspech v časti o zaplatenie sumy 822,- Eur, teda v nepatrnej časti oproti úspechu, navyše rozhodnutie o nároku žalobkyne vo veci záviselo od znaleckého dokazovania, ktorým sa zisťoval základ nároku. Žalobkyňa žiadala prisúdiť len trovy právneho zastúpenia, ktoré vyčíslila na sumu 5.519,49 Eur. Trovy právneho zastúpenia žalobkyňou boli vyčíslené v súlade s Vyhláškou Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Hodnota úkonu vychádza zo žalovanej sumy 10.398,95 Eur, čo je súčet súm 5.061,- Eur + 4.319,- Eur + 1.018,95 Eur, keď hodnota jedného úkonu predstavuje v súdnej veci sumu 270,54 Eur bez DPH. Celkové trovy právneho zastúpenia v sume 5.519,49 Eur pozostávajú z úkonov právnej služby, a to: prevzatie a príprava zastúpenia vo výške 270,54 Eur, žaloba vo výške 270,54 Eur; II., III., IV. porada s klienta 3x 270,54 Eur; účasť na pojednávaní 5x 270,54 Eur; vyjadrenie 5 x 270,54 Eur; dôkazný návrh vo výške 135,27 Eur; nahliadnutie do spisu vo výške 270,54 Eur, z režijného paušálu 2x 7,41 Eur, 4x 7,41 Eur, 1x 7,81 Eur, 4x 8,04 Eur, 6x 8,39 Eur a 20% DPH.

2. Žalobkyňa i žalovaný podali včas odvolanie. Žalobkyňa v odvolaní uviedla, že podáva odvolanie „osobitne voči výroku o zamietnutí návrhu (žaloby) vo zvyšku a určenie bolestného vo výške 4 680 Eur a sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 3 878 Eur“. Poukázala na to, že okresný súd jej priznal bolestné vo výške 350 bodov podľa lekárskeho posudku Y. Y. M. a Y. M. V. zo dňa 30. 06. 2009. Žalovaný nenamietal lekárske posudok, ani výšku bolestného. Okresný súd ustálil, že utrpela škodu na zdraví pri dopravnej nehode zo dňa 15. 11. 2008, a teda jej patrí náhrada za bolesť vo výške ustanovenej Opatrením č. D. zo dňa 14. 05. 2008 o ustanovení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za SSU na rok 2008. Jeden bod podľa tohto oznámenia predstavuje sumu 402,92 Sk (13,37 Eur) pri 350 bodov x 13,37 Eur náhrada za bolesť predstavuje sumu 4 679, 50 Eur po zaokrúhlení na celé eurá nahor suma 4 680,- Eur Pri výpočte sťaženia spoločenského uplatnenia okresný súd postupoval rovnakým spôsobom, vychádzajúc z totožného opatrenia Ministerstva zdravotníctva SR zo dňa 14. 05. 2008, pričom výšku jedného bodu ustálil na 13,37 Eur, pretože škodu na zdraví utrpela pri dopravnej nehode dňa 15. 11. 2008 vychádzajúc z lekárskeho posudku Y. Y. M. a Y. X. F. zo dňa 08. 02. 2010 jej okresný súd priznal pri počte bodov 290 náhradu škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 3 877,30 Eur, po zaokrúhlení vo výške 3 878,- Eur S uvedeným názorom okresného súdu nesúhlasí, pretože okresný súd moment vzniku nároku na náhradu škody titulom bolestného odvodil od vzniku dopravnej nehody, pričom mal vychádzať z okamihu ustálenia jej zdravotného stavu a nevenoval dostatočnú pozornosť spôsobu výpočtu tohto nároku, najmä výške hodnoty bodu, ktorá je určená sumou 2 % z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR zistenej Štatistickým úradom SR za kalendárny rok

predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na náhradu škody. Nestotožňuje sa okresným súdom určenou výškou za 1 bod, pretože podľa nej rozhodným obdobím pre stanovenie výšky náhrady za bolesť bol rok 2009, kedy bol vypracovaný lekársky posudok (30. 06. 2009). Až k uvedenému dátumu možno hovoriť o ustálení jej zdravotného stavu, keďže i sám prvoinštančný súd vo svojom odôvodnení uviedol, že bola práceneschopná až do 12. 06. 2009 odo dňa nehody a počas celého obdobia trpela bolesťami v súvislosti s poškodením zdravia, jeho liečením, ako aj odstránením následkom a navyše aj v čase ukončenia pracovnej neschopnosti mala zranenú ruku boľavú, táto jej opúchala a pod.. Podľa jej názoru nárok na náhradu škody titulom bolestného vznikol najskôr v roku 2009, preto okresný súd nesprávne vychádzal z hodnoty jedného bodu vo výške 13,37 Eur, hoci mal vychádzať zo sumy 14,46 Eur určenej Opatrením Ministerstva zdravotníctva SR z 12. 05. 2009 č. D. Z uvedeného dôvodu došlo na strane súdu prvej inštancie k nesprávnemu právnemu posúdeniu v tejto otázke, a teda jej priznal nárok na náhradu škody titulom bolestného v nižšej sume, aká jej podľa zákona patrila. Počas celého súdneho konania nebol zo strany žalovaného lekárskeho posudok Y.. M. a Y.. Viadnym spôsobom spochybňovaný, nebola spochybňovaná hodnota jedného bodu bolestného ani výška bolestného, ktorú stanovila na sumu 5 061 Eur (350 bodov x 14,46 Eur za jeden bod), ako aj rok ustáleného zdravotného stavu rok 2009. Napriek tomu, že jej zdravotný stav bol ustálený až v roku 2009 a lekárske posudky boli vypracované v roku 2009, okresný súd pri stanovení hodnoty bodu vychádzal z roka pred dopravnou nehodou, hoci mal vychádzať podľa opatrenia Ministerstva zdravotníctva SR z 12. 05. 2009 uverejneného v Zbierke zákonov, ako oznámenie č. 172/2009, v ktorom bola hodnota jedného bodu určená na sumu 14,46 Eur. Pretože okresný súd pri svojom výpočte vychádzal z roku 2007, kedy jej zdravotný stav ešte nebol ustálený (postupovala mnohé ošetrenia a následne v roku 2009 rehabilitačnú liečbu), došlo zo strany okresného súdu k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci v otázke rozhodnej pre správny výpočet bolestného. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove z 07. 05. 2013, sp. zn. 21Co/2/2017, rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28. 06. 2001, sp. zn. MCdo 37/2000. Zároveň namietala vyčíslenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Poukázala na to, že dňa 08. 02. 2010 bol vypracovaný lekársky posudok Y.. Y. M. a Y.. X. F. a podľa jej názoru, až v tomto momente bolo možné objektívne vykonať bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia, keďže skôr to vzhľadom na zdravotný stav nebolo možné, čo vyplýva z jednotlivých lekárskejších správ ňou predložených. Podľa jej názoru okresný súd mal jej priznať náhradu škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia tak, ako to vyčíslila ona. Rozhodným obdobím pre stanovenie náhrady titulom sťaženia spoločenského uplatnenia malo byť príslušné opatrenie z roku 2010 a tým, že súd vychádzal z Opatrenia Ministerstva zdravotníctva SR č. D., v ktorom sú určené 2% z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca za rok 2007, priznal jej menšiu sumu než jej na základe zákona patrila. Ustanovenia zákona týkajúce sa náhrady škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia okresný súd nesprávne interpretoval, preto súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil. K poškodeniu jej zdravia v podobe trvalých následkov v súvislosti s dopravnou nehodou zo dňa 15. 11. 2008 zanechalo výrazné nepriaznivé dôsledky na uspokojovanie jej základných životných, rodinných, pracovných, spoločenských a iných potrieb. Takéto vyjadrenia bolesti však nevystihujú skutočnú a celkovú bolesť, ktorú si v súvislosti so zraneniami musela vytrpieť, pretože zranenia a s nimi spojená bolesť pôsobili súčasne, čím sa veľkosť a intenzita bolesti znásobovali. V dôsledku týchto zranení musela opakovane navštevovať odborné ambulancie a podrobovať sa bolestivým vyšetreniam, punkciám, ako aj aplikáciou bolestivých injekcií a medikamentózneho liečbe, ktorá výrazne zaťažovala tak psychiku, ako aj ďalšie orgány, pričom nepožiadala o mimoriadne zvýšenie bolestného ako aj SSU. Zároveň si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania.

3. Žalovaný podal odvolanie, konkrétne do časti prvého výroku, týkajúceho sa bolestného vo výške 4 680,- Eur s príslušenstvom, straty na zárobku počas práceneschopnosti vo výške 1 018,95 Eur s príslušenstvom a ohľadne náhrady trov konania. Poukázal na to, že v konaní vzniesol námietku premlčania žalobkyňou uplatneného nároku na náhradu bolesti. Súdom prvej inštancie na túto námietku neprihliadol a túto vyhodnotil ako neodôvodnenú. Súdom prvej inštancie poukázal na to, že žalobkyňa sa podrobovala liečbe potom, čo bol vypracovaný znalecký posudok č. 36/2009 zo dňa 14. 04. 2009 Y.. R. J., predmetom ktorého bolo okrem iného aj bodové ohodnotenie bolestného žalobkyne. O tomto má svedčiť lekárska správa Y.. M. z 05. 06. 2009, pričom žalobkyňa sa ďalej podrobovala aj rehabilitačnej liečbe od 22. 04. 2009 do 25. 05. 2009. Podľa názoru okresného súdu sa žalobkyňa nemohla dozvedieť o výške svojej bolesti v rozsahu potrebnom na jej uplatnenie na súde zo znaleckého posudku, pretože jej liečba ešte pokračovala. Podľa súdu prvej inštancie sa žalobkyňa mohla o tejto skutočnosti dozvedieť až prvým dňom po ukončení dočasnej práceneschopnosti žalobkyne, t.j. 13. 06. 2009. S takýmto názorom prvoinštančného súdu nesúhlasí. Z hľadiska premlčania v tomto prípade je v súlade s ustanovením § 106 ods. 1 OZ potrebné ustáliť, kedy sa žalobkyňa dozvedela o: a/ osobe zodpovednej za škodu jej

spôsobenú pri dopravnej nehode 15. 11. 2008, b/ spôsobenej škode, ktorá sa odškodňuje náhradou za bolesť. Pokiaľ ide o vedomosť žalobkyne o osobe zodpovednej za jej spôsobenú škodu, súd prvej inštalácie nespochybňuje, že žalobkyňa mala vedomosť o tejto osobe najneskôr dňa 01. 06. 2009, čo je zrejmé zo žiadosti žalobkyne o náhradu za rozsah poškodenia jej zdravia adresovanej likvidačnému zástupcovi v SR. Súd prvej inštalácie však nesprávne ustálil dobu, kedy sa žalobkyňa dozvedela o škode, ktorá sa odškodňuje náhradou za bolesť. Všeobecne možno uviesť, že poškodený sa dozvie o škode okamihom, keď sa dozvie o ujme určitého druhu a rozsahu, ktorú možno objektívne vyčíslíť v peniazoch do takej miery, že právo na jej náhradu možno dôvodne uplatniť na súde. Náhrada za bolesť je náhrada ujmy spôsobenej poškodením zdravia jeho liečením, alebo odstraňovaním jeho následkov. Samotná náhrada za bolesť sa poskytuje na základe lekárskeho posudku, ktorého obsahom je ohodnotenie bolesti za podmienok stanovených v zákone. Z tohto hľadiska sa však neohodnocuje všetka a akákoľvek bolesť spôsobená poškodením zdravia, jeho liečením, resp. odstraňovaním jeho následkov, ale v súlade s § 9 ods. 1 veta druhá zák. č. 437/2004 Z. z. výlučne akútna fáza bolesti. Z tohto hľadiska sa potom nehodnotí iná ako akútna bolesť, teda najmä bolesť následná, resp. doznievajúca. Preto ohodnotenie bolesti možno vykonať okamihom ustálenia zdravotného stavu osoby poškodenej škodou na zdraví v čase, kedy došlo k odozneniu akútnej fázy bolesti. Týmto okamihom je potom bolesť zistená. Okamih ustálenia zdravotného stavu z hľadiska potrebného na ohodnotenie bolesti je pritom otázkou skutkovou. Z tohto hľadiska je potom právne bez významu aj prípadne prebiehajúca liečba, ak nie je spojená s akútnou bolesťou. Rovnako je z toho hľadiska úplne právne bez významu, kedy bol spracovaný posudok, resp. kedy došlo k ukončeniu dočasnej práceneschopnosti poškodeného. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia všeobecných súdov. Podľa jeho názoru prvoinštančný súd vychádza z nesprávneho záveru, že bolesť možno ohodnotiť až po skončení liečenia, pretože až skončením liečenia dôjde k ustáleniu zdravotného stavu poškodeného a to v rozpore s ustanovením § 8 ods. 4, § 9 ods. 1 druhá veta zák. č. 437/2004 Z.z.. Rozhodnutie prvoinštančného súdu v časti, v ktorej vychádza z predpokladu, že ak liečebný proces žalobkyne pokračoval aj po spracovaní posudku Y. J. dňa 14. 04. 2009, tak tento nemohol zohľadňovať všetku vytrpenú bolesť, pretože žalobkyňa mala trpieť bolesťou aj po jeho spracovaní, je nesprávne a nevyplýva z vykonaného dokazovania. Z vykonaného dokazovania totiž vôbec nevyplýva, že by žalobkyňa po spracovaní posudku Y. J. v súvislosti s liečením poškodenia zdravia vôbec trpela bolesťou a to dokonca akútnou. Ak Y. J. pristúpil k spracovaniu posudku, ktorým ohodnocoval aj vytrpenú bolesť žalobkyne, tak vychádzal z toho, že jej zdravotný stav je v tom čase potrebnom rozsahu ustálený. V konaní nevyšli najavo ani žiadne okolnosti, ktoré by ustálenosť zdravotného stavu žalobkyne už v čase spracovania posudku Y. J. (14. 04. 2009) spochybňovali. Pokračovanie záverečnej fázy liečby totiž takouto okolnosťou sa o sebe nie je. Ustálenosť zdravotného stavu žalobkyne už v čase spracovania posudku Y. J. je zrejmá a z toho, že jej zdravotný stav sa z tohto hľadiska následne vôbec nemenil, keďže aj ohodnotenie bolesti vykonané v tomto znaleckom posudku je identické s ohodnotením bolestného, ktoré vykonal Y. Y. M. dňa 30. 06. 2009. Aj so žalobkyňou predloženej ambulantnej správy Y. Y. M. z 05. 06. 2009 je zrejmé, že v tom čase sa žalobkyňa už nepodrobovala žiadnej ďalšej liečbe, ktorá by bola spojená s akútnou bolesťou. Aj rehabilitačnú liečbu žalobkyňa ukončila dňa 25. 05. 2009. Vzhľadom na uvedené zdravotný stav žalobkyne bol z hľadiska ohodnotenia bolesti ustálený najneskôr ku dňu spracovania posudku, preto sa žalobkyňa o škode na zdraví, ktorá jej bola spôsobená pri dopravnej nehode dozvedela najneskôr 14. 04. 2009. Žalobkyňa najneskôr 01. 06. 2009 vedela aj o tom, kto jej zodpovedá za spôsobenú škodu na zdraví a v súlade s ust. § 106 ods. 1 OZ začala jej plynúť premlčacia doba nároku na náhradu za bolesť dňom 01. 06. 2009 a uplynula dňom 01. 06. 2011. Žalobkyňa však pristúpila k uplatneniu svojho nároku na súde až 13. 06. 2011, t.j. po uplynutí premlčacej doby. Podľa jeho názoru ním vznesená námietka premlčania bola dôvodná, preto okresný súd mal na ňu prihliadnuť.

Ďalej uviedol, že okresný súd neprihliadol na ním vznesenú námietku premlčania ohľadne náhrady za stratu na zárobku počas práceneschopnosti. Záver prvoinštančného súdu o tom, že poškodený sa o výške tohto nároku dozvie spravidla okamihom vyplatenie poslednej dávky nemocenského a až týmto okamihom začína plynúť subjektívna premlčacia doba podľa § 106 ods. 1 OZ, je nesprávny a vychádza z neaktuálnej právnej úpravy. Poukázal na to, že v zmysle ust. § 446 OZ sa náhrada za stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti poškodeného posúdi a suma tejto náhrady sa určí rovnako, ako úrazový príplatok podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení. Úrazový príplatok teda vzniká za podmienky, že poškodená osoba je dočasne práceneschopná a vypláca sa jej dávka nemocenského, alebo náhrada príjmu podľa zák. č. 462/2003 Z.z. v znení neskorších právnych predpisov. Tento úrazový príplatok sa potom platí za jednotlivé dni a to počas celej doby trvania práceneschopnosti. Výška tohto úrazového príplatku je určená zodpovedajúcim percentom z denného vymeriavacieho základu, pričom jeho výška je pre jednotlivé dni rôzne v závislosti od dĺžky

trvania práceneschopnosti. Denný vymeriavací základ, z ktorého sa pri určení úrazového príplatku vychádza je pritom upravený v § 84 zák. č. 461/2003 Z.z.. Výška úrazového príplatku je v plnom rozsahu vyčísliteľná z príjmov poškodenej osoby, ktoré dosahovala v rozhodujúcom období (ktorým je v zásade kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom došlo k práceneschopnosti), a teda jeho výška sa určí ako podiel príjmov poškodenej osoby v rozhodujúcom období a počtu dní rozhodujúceho obdobia. Tento nárok teda poškodenému vznikne prvým dňom trvania práceneschopnosti a trvá do posledného dňa práceneschopnosti. Poškodená osoba už priebežne vie ustáliť aj jeho výšku, pretože táto sa určuje príslušným percentom podľa § 87 zák. č. 461/2003 Z. z. z denného vymeriavacieho základu, ktorý sa určuje z príjmu poškodenej osoby. Poškodená osoba, ktorej vzniklo právo na náhradu za stratu na zárobku počas práceneschopnosti sa najneskôr posledný deň trvania svojej dočasnej práceneschopnosti dozvie o tomto svojom nároku a aj o jeho výške, a teda posledným dňom trvania dočasnej práceneschopnosti sa poškodená osoba dozvie o tej škode na zdraví, ktorá sa odškodňuje nárokom na náhradu za stratu na zárobku počas práceneschopnosti. Z predloženého potvrdenia o dočasnej práceneschopnosti v súvislosti s poškodením zdravia žalobkyne dňa 15. 11. 2008 bola uznaná práceneschopnou dňom 13. 06. 2009, t. j. práceneschopnosť skončila dňom 12. 06. 2009. V deň skončenia svojej práceneschopnosti pritom žalobkyňa vedela, že jej vzniklo právo na náhradu za stratu na zárobku počas trvania práceneschopnosti a v akej výške, preto už dňa 12. 06. 2009 vedela o tej škode na zdraví, ktorá sa odškodňuje nárokom na náhradu za stratu na zárobku počas práceneschopnosti podľa § 446 OZ. Pretože žalobkyňa sa dozvedela o osobe zodpovednej za škodu najneskôr 01. 06. 2009, tak premlčacia doba tohto nároku začala plynúť dňom 12. 06. 2009, keď sa žalobkyňa dozvedela o tejto škode. Žalobou žalobkyňa si tento nárok na súde uplatnila až dňa 13. 06. 2011, t. j. po uplynutí premlčacej doby, preto ním vznesená námietka premlčania v tomto konaní bola dôvodná a okresný súd mal na ňu povinnosť prihliadnuť. Podľa jeho názoru poškodená osoba sa nedozvie o výške denného vymeriavacieho základu až z jeho vyčíslenia Sociálnou poisťovňou, pretože Sociálna poisťovňa vychádza z rovnakých informácií, ktoré má k dispozícii aj poškodená osoba. Právny názor prezentovaný prvoinštančným súdom vychádza z pôvodného znenia ustanovenia § 446 OZ. V tom čase bolo jednou zo skutočností potrebných na ustálenie výšky náhrady za stratu na zárobku počas práceneschopnosti zistenie výšky vyplatených dávok nemocenského, pričom do vyplatenia v poradí poslednej z nich výška tohto nároku nebola známa. Prvoinštančný súd zmenu právnej úpravy v tejto časti odôvodnenia prehliadol. Podľa právnej úpravy rozhodnej v tomto prípade vyplatené dávky nemocenského nemajú žiadny vplyv na vznik a výšku nároku na náhradu na stratu na zárobku počas práceneschopnosti. Podľa jeho nároku aj rozhodnutie zverejnené v Zborníku IV. na str. 625, na ktoré poukázal prvoinštančný súd, je zjavne nepoužiteľné a prekonané. Okresný súd prehliadol aj to, že zákon č. 381/2001 Z. z. v § 11 ods. 8 obsahuje osobitnú úpravu úrokov z omeškania odlišnú od všeobecnej, keď právo na nej vzniká poškodeným osobám iba za splnenia v ňom stanovených podmienok. Ak predmetné ustanovenie súd prvej inštancie neaplikoval, tak jeho rozhodnutie vychádza aj v tejto časti z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobkyňa v tomto prípade právo na úroky z omeškania ani nevzniklo.

I výrok prvoinštančného súdu o náhrade trov konania považoval za nesprávny. Okresný súd vychádzal z ustanovenia § 142 ods. 3 O. s. p.. Čiastočný neúspech žalobkyne v tomto konaní nemožno hodnotiť iba ako nepatrný. Žalobkyňa sa žalobou domáhala zaplatenia sumy 12.780,83 Eur. Až na pojednávaní konanom dňa 23. 02. 2012 žalobkyňa vzala svoju žalobu v časti o zaplatenie 2.381,88 Eur späť a prvoinštančný súd v tejto časti konanie zastavil. V tejto časti teda žalobkyňa nebola úspešná. Bola to teda žalobkyňa, ktorá zavinila zastavenie konania v tejto časti. Z tohto dôvodu potom žalobkyňa je povinná zaplatiť zodpovedajúcu časť trov konania podľa ustanovenia § 146 ods. 2 O. s. p.. Prvoinštančný súd jej mal teda priznať náhradu trov konania v rozsahu 49,86 % (74,93 % úspech, 25,07 % neúspech). Ani v prípade, ak by sa malo vychádzať z úspešnosti strán tak, ako ho uviedol prvoinštančný súd, ani takáto miera neúspešnosti žalobkyne nie je nepatrná. Žalobkyňa by bola úspešná v 90,09 % a neúspešná v 7,91 %, a preto by mala v súlade so zásadou úspešnosti právo na čiastočnú náhradu trov konania 82,99 %. Podľa jeho názoru aplikácia ustanovenia § 142 ods. 3 O. s. p. nebola na mieste. V tomto konaní rozhodnutie o výške žalobkyňou uplatnených nárokov nezáviselo od žiadneho znaleckého posudku, a teda v tomto smere ani žiadne znalecké dokazovanie v konaní neprebehlo. Jediné znalecké dokazovanie sa týkalo základu uplatnených nárokov žalobkyne, čo je z hľadiska aplikácie ustanovenia § 142 ods. 3 O. s. p. právne bez významu. Prvoinštančný súd pri určovaní výška tarifnej hodnoty vychádzal z uplatnenej sumy 10.398,95 Eur, a to i napriek tomu, že žalobkyňa bola v konaní úspešná iba v časti o zaplatenie 9.576,95 Eur. Ďalej namietal úkony, ktoré nie sú podľa neho úkonmi právnej služby, a to vyjadrenie z 11. 01. 2013, ktoré nie je vyjadrením vo veci samej, pretože žalobkyňa v ňom iba zasielala súdu rozhodnutie vydané poľskými justičnými orgánmi v trestnom konaní. Podľa jeho názoru úkon „nahliadnutie do spisu dňa 10. 07. 2014“ nie je úkonom právnej služby, pričom pri úkonoch II. porada s klientom 11. 01. 2012,

III. porada s klientom 17. 07. 2014, IV. porada s klientom 10. 07. 2015 žalobkyňa nepreukázala ich uskutočnenie a ani ich dĺžku trvania.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedla, že pokiaľ žalovaný tvrdí, že k ustáleniu zdravotného stavu žalobkyne došlo najneskôr dňa 14. 04. 2009, keď bol vypracovaný znalecký posudok Y. J., toto tvrdenie nie je možné považovať za korešpondujúce so skutočnosťou. Znalecký posudok č. 36/2009 Y. J. bol vypracovaný v rámci a pre účely trestného konania, kedy orgány činné v trestnom konaní dňa 27. 03. 2009 pribrali do konania znalca Y. J. za účelom ozrejmenia skutočností, ktoré neboli v trestnom konaní oprávnené sami riešiť. Znalec vypracoval znalecký posudok bez ohľadu na to, či žalobkyňa skončila liečenie a či jej zdravotný stav bol ustálený. Bol viazaný lehotou určenou orgánom činným v trestnom konaní. V rámci znaleckého posudku je uvedené, že žalobkyňa liečenie neskončila, má pretrvávajúce bolesti. Následne žalobkyňa do konania predložila lekárske posudky o bolestnom zo dňa 30. 06. 2009 a sťaženie spoločenského uplatnenia zo dňa 08. 02. 2010, ktorý zo strany žalovaného nebol namietaný. Počas celého súdneho konania zo strany žalovaného nebola spochybňovaná hodnota jedného bodu bolestného ani výška bolestného, ktorú stanovila na sumu 5.061 Eur (súčin 350 bodov a sumy 14,46 Eur za jeden bod), ako aj rok ustáleného zdravotného stavu 2009. Odvolávanie sa žalovaného na znalecký posudok z trestného konania v rámci odvolania považuje za účelové. Znalecký posudok obsiahnutý v trestnom spise možno v občianskom súdnom konaní použiť ako listinný dôkaz. Nemožno však od neho odvodiť, kedy bol zdravotný stav žalobkyne ustálený, keďže nebol na ten účel ani vypracovaný. Vzhľadom na ustálenie zdravotného stavu ku dňu 13. 06. 2009 nie je možné považovať jej nárok za premlčaný. Podľa jej názoru i náhradu na stratu času na zárobku uplatnila včas. Práceschopnou bola od 15. 11. 2008 do 12. 06. 2009. Dňa 12. 06. 2009 bola ešte práceneschopná, pričom tento deň pripadol na piatok. Práceschopná bola odo dňa 13. 06. 2009. Najskôr v uvedenom okamihu mohla začať plynúť navrhovateľke dvojročná subjektívna premlčacia doba, pričom svoj nárok uplatnila riadne a včas dňa 10. 06. 2011, doručený okresnému súdu dňa 13. 06. 2011. Žalovaný sa preukázateľne dostal do omeškania s platením náhrad, pričom súd prvej inštancie sa nestotožnil so žalovaným vznesenou námietkou premlčania a úrok z omeškania jej priznal. Žalovaný jej počas súdneho konania odmietal vyplatiť plnenia tvrdiac, že priamo a bezprostrednou príčinou vzniku dopravnej nehody a stretu vozidiel nebola prevádzka vozidla H. s návesom štátneho občana T., ale príčinou vzniku dopravnej nehody bola práve nesprávna prevádzka vozidla U. D., ktorú viedol manžel žalobkyne, čo malo byť hlavnou príčinou vzniku dopravnej nehody. Žalovaný alibisticky čakal na právoplatné skončenie trestnej veci a v rámci vlastného šetrenia neurobil žiadne úkony. Za vlastné šetrenie poisťovne pritom nie je možné považovať bezúčelné a pasívne vyčkávanie na výsledok trestného konania, v ktorom sú rovnako preverované okolnosti súvisiace s poisťovou udalosťou (viď rozsudok NS ČR zo dňa 19. 10. 2010, sp. zn. 25Cdo/4634/2008). V súvislosti s náhradou trov konania uviedol, že do súdneho spisu predložila dôkazy (písomnosti označené ako porada s klientom), ktoré deklarujú a preukazujú, že k porade dňa 11. 01. 2012, 17. 07. 2014 došlo a je tam uvedený aj čas trvania danej porady. Porady s právnym zástupcom majú oporu v zákone, pretože jej ako klientovi advokát poskytoval právne rady pomoc informácie a servis k jej prípadu ku konkrétnemu štádiu konania. Advokát je viazaný mlčanlivosťou, pokiaľ ide o to, čo je predmetom komunikácie medzi klientom a advokátom. Opodstatnenosť porád a konzultácií je namieste nielen z vyššie uvedených dôvodov, ale aj preto, že okolnosti a stav, v ktorom sa právna vec a konanie nachádzala, sú premenlivé, pričom tieto môžu byť ovplyvnené, napr. priebežnými výsledkami dokazovania obsahom listín predkladaných stranami či zadovážených súdom. V súvislosti s namietaným úkonom „nahliadnutie do spisu“ uviedol, že predmetné nazretie do spisu vyžiadala si vývoj a stav konania, kedy na pojednávaní konanom dňa 04. 02. 2014 zástupca žalovaného žiadal o zadováženie spisu u justičných orgánov T. republiky. Následne súd prvej inštancie tento spis pripojil a z tohto dôvodu bol dňa 10. 07. 2014 nahliadnuť do spisu a následne oboznámil žalobkyňu z doterajším obsahom spisu nachádzajúcim sa na okresnom súde, a následne bolo vypracované po porade aj vyjadrenie zo dňa 18. 07. 2014. Vyjadrením zo dňa 01. 01. 2013 oznamovala a ozrejmovala stav a priebeh trestného konania rozhodnutie T. justičných orgánov, pričom vyjadrovala svoje stanovisko k týmto okolnostiam.

5. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne uviedol, že odvolanie žalobkyne je nedôvodné. Prvoinštančný súd výšku bolestného správne ustálil, avšak nesprávne vyhodnotil námietku premlčania tohto nároku. Bodové ohodnotenie náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyňa v odvolaní nenamietala, avšak podľa jej názoru súd prvej inštancie pri výške náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia mal vychádzať z hodnoty bodu pre rok 2010, a to 14,98 Eur, s čím nesúhlasí. Poukázal na to, že posudok o sťažení spoločenského uplatnenia možno vydať po ustálení zdravotného stavu, pričom zákon predpokladá, že k ustáleniu zdravotného stavu v rozsahu potrebnom na ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia dôjde po uplynutí jedného roka. V tomto prípade žalobkyňa vôbec

nepreukázala, že by z jej hľadiska sťaženia spoločenského uplatnenia došlo k ustáleniu jej zdravotného stavu až v priebehu roku 2010. Sama vo svojom odvolaní uviedla, že jej liečenie skončilo v priebehu roku 2009. Dátum vyhotovenia lekárskeho posudku Y. M. je z tohto hľadiska právne úplne bez významu. Vzhľadom na uvedené nie je možné súhlasiť s názorom žalobkyne, že pri náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia treba vychádzať z hodnoty bodu pre rok 2010. Taktiež nesúhlasil s vyčíslením tarifnej odmeny za podanie odvolania žalobkyňou, pričom podľa jeho názoru výška trov právneho zastúpenia má byť 72,04 Eur za podanie odvolania. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

6. Odvolanie žalobkyne bolo podané dňa 26. 02. 2016 a žalovaného dňa 15. 02. 2016, teda ešte za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol ku dňu 30. 06. 2016 zrušený zákonom č. 160/2015 Z.z. Civilným sporovým poriadkom (ďalej aj „CSP“). Dňa 01. 07. 2016 nadobudol účinnosť nový procesnoprávny kódex - Civilný sporový poriadok, ktorý v prechodných ustanoveniach, v § 470 ods. 1 uvádza: „Ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konanie začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.“ Pretože odvolacie konanie prebieha už v dobe účinnosti CSP, bolo potrebné na odvolacie konanie aplikovať príslušné ustanovenia CSP s poukazom na ustanovenie § 470 ods. 2 veta prvá CSP, v zmysle ktorého ostávajú právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti CSP zachované.

7. V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací (podľa § 34 CSP), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1, 2 CSP a contrario a časť výroku rozsudku okresného súdu ohľadne straty na zárobku počas pracovnej neschopnosti vo výške 1018,95 Eur s príslušenstvom (časť prvého výroku) ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

8. Podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Po oboznámení sa s obsahom spisu a s odvolaním napadnutým rozhodnutím prvoinštančného súdu odvolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie v časti ohľadne straty na zárobku počas pracovnej neschopnosti je vecne správne. Odvolací súd (v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 387 ods. 2 CSP) sa v tomto rozsahu stotožňuje s odôvodnením jeho rozhodnutia, ktoré je dostatočne podrobné, ale je i jasné, zrozumiteľné, presvedčivé a logickým spôsobom sa vysporiadava so všetkými relevantnými skutkovými i právnymi otázkami a aspektmi, a teda spĺňa zákonné kritéria odôvodnenia uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP.

10. Odvolací súd konštatuje, že žalovaný v odvolaní, a to v časti týkajúcej sa straty na zárobku počas pracovnej neschopnosti neuviedol žiadne skutočnosti, okolnosti alebo argumenty, ktoré by neboli predmetom skúmania prvoinštančného súdu a s ktorými by sa prvoinštančný súd náležite nevysporiadal. Dokonca možno konštatovať, že neuviedol ani žiadny konkrétny relevantný právny dôvod a ani žiadny konkrétny relevantný skutkový dôvod, spochybňujúci správnosť napadnutého rozhodnutia v predmetnej časti.

11. Jednotlivé nároky na náhradu škody na zdraví sú samostatnými nárokmi (strata na zárobku po dobu pracovnej neschopnosti, strata na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, nárok na bolestné, nárok za sťaženie spoločenského uplatnenia a nárok na náhradu účelne vynaložených nákladov na liečenie poškodeného), pri ktorých plynie vlastná premlčacia doba. Sú to jednotlivé zložky práva na náhradu škody, ktorými je vymedzený obsah náhrady škody, ktorými je vymedzený obsah náhrady škody na zdraví. Začiatok ich plynutia je stanovený okamihom, kedy sa poškodený dozvie o škode a zodpovednej osobe. Ide o t zv. subjektívnu premlčaciu dobu, pričom objektívna premlčacia doba sa v prípade nároku na náhradu škody na zdraví neuplatňuje (§ 106 ods. 2 OZ in fine).

12. Otázka premlčania práva na náhradu za stratu na zárobku, ku ktorej došlo pri škode na zdraví (§ 446 OZ), sa posudzuje podľa ustanovenia § 106 OZ v spojení s ustanovením § 100 ods. 1 OZ. Náhrada za stratu na zárobku je totiž jednou zo zložiek práva na náhradu škody, ktorá vzniká poškodenému

pri škode na zdraví, pri ktorej je podľa ustanovenia § 106 ods. 2 veta za bodkočiarkou OZ objektívna premlčacia doba vylúčená.

13. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom okresného súdu, že nedošlo k uplynutiu subjektívnej premlčacej doby v súvislosti s uplatnením nároku žalobkyne na stratu zárobku počas pracovnej neschopnosti. I podľa názoru odvolacieho súdu sa žalobkyňa o strate na zárobku počas pracovnej neschopnosti dozvedela až v okamihu, keď jej bola vyplatená posledná dávka nemocenského, pretože až v tejto dobe mohla stratu na zárobku bližšie špecifikovať.

14. V súvislosti s odvolacími námietkami žalovaného ohľadne premlčania nároku žalobkyne na stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že ani rozdielnosť výpočtu straty na zárobku počas práceneschopnosti v zmysle ustanovenia § 446 OZ (novelou Občianskeho zákonníka zák. č. 404/2004 Z.z. s účinnosťou od 01. 08. 2004 sa zmenila právna úprava náhrady za stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti poškodeného tak, že právny základ a suma tejto náhrady sa určia rovnako ako úrazový príplatok podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení, t.j. § 85 až § 87 Zákona o sociálnom poistení) oproti predchádzajúcej právnej úprave platnej a účinnej do 31. 07. 2004 (kedy sa náhrada za stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti určila ako rozdiel medzi priemerným zárobkom poškodeného a nemocenským) neodôvodňuje odchýliť sa od konštantnej judikatúry, na ktorú správne poukázal aj okresný súd a z ktorej vyplýva: „O tom, aká škoda vznikla na strate na zárobku počas pracovnej neschopnosti poškodeného, sa poškodený dozvie spravidla v okamihu, keď mu bola vyplatená posledná dávka nemocenského, a teda keď škodu môže bližšie špecifikovať. Až v tomto čase sa poškodený dozvie o škode podľa ustanovenia § 446 OZ a až od tohto času mu začína plynúť premlčacia doba podľa ustanovenia § 106 OZ (Z IV/s.625/). Z uvedeného vyplýva, že nárok na náhradu za stratu na zárobku sa premlčuje ako jeden celok, nie iba ako nároky na jednotlivé mesačné sa opakujúce sa plnenia z neho vyplývajúce.

15. Odvolací súd (zhodne s názorom okresného súdu) konštatuje, že nárok žalobkyne na stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti bol uplatnený včas, nedošlo k uplynutiu dvojročnej subjektívnej doby na uplatnenie tohto nároku, pretože posledná dávka nemocenského žalobkyne bola vyplatená v júli r. 2009 a žalobu žalobkyňa podala na okresný súd dňa 13. 06. 2011.

16. Výšku náhrady za stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti odvolací súd nepreskúmaval, pretože je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný a žalovaný v odvolaní nenamietal (resp. kvalifikovaným a konkrétnym spôsobom nespochybnil) správnosť jej výpočtu. Odvolací súd sa preto obmedzil na preskúmanie namietaného premlčania vzneseného žalovaným.

17. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku, ktorým uložil žalovanému povinnosť žalobkyne zaplatiť titulom bolestného sumu 4680,- Eur s príslušenstvom (časť prvého výroku), v časti výroku, ktorým prevyšujúcej časti ohľadne bolestného s príslušenstvom a sťaženia spoločenského uplatnenia s príslušenstvom žalobu zamietol (časť tretieho výroku) a v časti závislého výroku o trovách prvoinštančného konania (časť prvého výroku) zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

18. Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že okresný súd predčasne rozhodol o nároku žalobkyne o bolestnom s prihliadnutím na námietku premlčania vznesenú žalovaným.

19. V prípade nároku na odškodnenie bolesti a za sťaženie spoločenského uplatnenia (§ 444 OZ) poškodeného sa poškodený dozvie o škode v čase, kedy možno objektívne vykonať bodové ohodnotenie bolesti; od tohto okamihu plynie subjektívna premlčacia doba. Výška bodového ohodnotenia bolestného (aj sťaženia spoločenského uplatnenia) vyplýva z lekárskeho posudku.

20. Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že lekárskeho posudku Y. M. a Y. V. z 30. 06. 2009 (č.l. 16 spisu) predchádzal znalecký posudok Y. R. J. z 14. 04. 2009 (č.l. 40- 71 spisu) vyhotovený v trestnom konaní týkajúci sa bolestného s totožným (identickým) obsahom (t.j. s označením položiek i počtom bodov -350 bodov).

21. V súvislosti s námietkou premlčania vznesenou žalovaným ohľadne nároku žalobkyne na bolestné za stavu, kedy boli vypracované dve ohodnotenia bolesti žalobkyne s totožným obsahom týkajúc sa

položiek i počtu bodov (350) bolestného, je možné vyvodit' jediný záver, že žalobkyňa sa dozvedela o bolestnom už v trestnom konaní zo znaleckého posudku Y.. R. J.. 36/2009 z 14. 04. 2009, pričom nemohlo ísť o neustálený zdravotný stav žalobkyne ohľadne položky: a/195d vnútrobna zlomenina obidvoch kondylov T. s posunom úlomkov v počte bodov 130 prihladnuc na zvýšenie na dvojnásobok o 130 bodov za bolestivý spôsob liečby a operačný výkon, t.j. celkom 260 bodov, b/ 197b zlomenina K. úplná 40 bodov, c/ 76 pomliaždenie Q. L. 20 bodov, d/113c pomliaždenie I. C. 2x 15 bodov, t.j. 30 bodov. Na plynutie subjektívnej doby na uplatnenie nároku na bolestné za položky 195d, 197b, 76, 113c nemalo žiaden vplyv, že žalovaná absolvovala po vyhotovení znaleckého posudku Y.. R. J. rehabilitačné liečenie, resp. bol vyhotovený ďalší lekársky posudok, pretože vznik bolesti, ktorá má byť odškodnená, predpokladá, že konkrétna bolesť dosiahla určitú fázu či intenzitu, ktorú je možné odškodniť, a teda vznik bolesti sa viaže k počiatku, kedy sa bolesť stala odškodniteľnou, pričom v zmysle zásad na hodnotenie bolesti pri určovaní bodového hodnotenia bolesti sa hodnotí jedine akútna fáza bolesti (§ 9 ods. 1 zák. č. 437/2004 Z.z.) a nie fáza stabilizačná.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na žiadosť žalobkyne adresovanej S. T., a.s., so sídlom F. datovanej ku dňu 01. 06. 2009, v ktorom si uplatnila nárok na bolestné vo výške 4679,50 Eur na základe znaleckého posudku Y.. R. J.. 36/2009, ktorej prílohou bol i predmetný znalecký posudok (č.l. 72 spisu).

22. Pre správne vypořádanie sa s námietkou premlčania vznesenou žalovaným je ale potrebné náležitým spôsobom zistiť, či žalobkyňa v rámci adhézneho konania si riadne uplatnila nárok na bolestné. Pri riešení otázky premlčania nároku v konaní o náhradu škody, ktorému predchádzalo adhézne konanie, je potrebné prihliadnuť i na tzv. spočívanie premlčania v súvislosti s uplatnením nároku na náhradu škody v trestnom konaní. Podľa ustanovenia § 112 OZ totiž premlčacia doba neplynie po dobu konania, v ktorom veriteľ svoje právo uplatnil, pokiaľ v tomto konaní riadne pokračuje. Inštitút tzv. spočívania plynutia premlčacej doby zabezpečuje nemožnosť premlčania práva počas doby, v ktorej sa účastník právneho vzťahu svojho práva domáha i v rámci trestného konania. Pokiaľ poškodený podá návrh v období, ktoré pripúšťa Trestný poriadok, je riadne podaný z hľadiska doby podania návrhu; aby však takýto návrh spĺňal náležitosti riadneho návrhu poškodeného na náhradu škody v adhéznom konaní a mal za dôsledok spočívanie plynutia premlčacej doby, musí z neho byť zrejmé, z akých dôvodov, v akej výške a voči komu sa uplatňuje. Za riadne uplatnenie nároku preto súdna prax nepovažuje, napr. vyjadrenie poškodeného v tom smere, že sa pripája k trestnému konaniu s požiadavkou na náhradu škody, ako bude orgánmi činnými v trestnom konaní zistená.

23. V súvislosti s odvolacími námietkami žalobkyne odvolací súd považuje za potrebné poukázať, že okresný súd pri výpočte bolestného a spoločenského uplatnenia aplikoval nesprávne Opatrenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky (Opatrenia Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. D. z 14. 05. 2008), hoci podľa okresného sudu bol zdravotný stav žalobkyne ustálený až v r. 2009, pričom okresný súd moment vzniku nároku na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia odvodil nesprávne od vzniku dopravnej nehody a nie od okamihu ustálenia jej zdravotného stavu. Aplikáciou Opatrenia Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. D. z 14. 05. 2008 došlo teda k stavu, že žalobkyňa nárok na náhradu škody bol určený vo výške nie za predchádzajúci kalendárny rok, ale za dva kalendárne roky predchádzajúce roku, v ktorom jej vznikol nárok na náhradu podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zák. č. 437/2004 Z.z., a teda jej bola priznaná náhrada škody v nižšej sume, ako jej podľa zákona patrí.

24. Žalobkyňa v odvolaní v súvislosti s výškou sťaženia spoločenského uplatnenia poukázala na to, že dňa 08. 02. 2010 bol vypracovaný lekársky posudok Y.. Y. M. a Y.. X. F. a podľa jej názoru, až v tomto momente bolo možné objektívne vykonať bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Odvolací súd konštatuje, že za deň zistenia sťaženia spoločenského uplatnenia nemožno bez ďalšieho považovať deň vyhotovenia posudku o sťažení spoločenského uplatnenia, ale okamih (deň) ustálenia zdravotného stavu poškodeného. Lekársky posudok ohľadne sťaženia spoločenského uplatnenia je len dokladom potvrdzujúcim zisteného sťaženia spoločenského uplatnenia. Posúdenie otázky, kedy sa zdravotný stav poškodeného (žalobkyne) ustálil, závisí od vyjadrenia lekára. Z obsahu spisu nie je možné vyvodit', že k ustáleniu zdravotného stavu žalobkyne došlo až dňom 08. 02. 2010. V tomto smere zo strany žalobkyne nebol produkovaný žiaden relevantný dôkaz.

25. Odvolací súd k všeobecnej odvolacej námietke žalovaného týkajúcej sa nesprávnej aplikácie právnych predpisov ohľadne príslušenstva pohľadávky považuje za potrebné dodať, že v prípade omeškania dlžníka s plnením peňažného dlhu vzniká veriteľovi právo na úrok z omeškania (§ 517 ods.

1, 2 OZ). Žalovaný v konaní nepreukázal, že by zaplatil žalobkyni bolestné, sťaženie spoločenského uplatnenia, resp. stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti, ani skutočnosť, že si splnil svoju zákonnú povinnosť v zmysle § 11 ods. 6 zák. č. 381/2001 Z.z., preto žalobkyni vznikol nárok i na príslušenstvo pohľadávky.

26. Z obsahu odvolania žalobkyne ďalej vyplýva, že žalobkyňa podala odvolanie do časti prvého výroku o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia. Odvolací súd odmietol odvolanie žalobkyne do časti prvého výroku o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia podľa § 386 písm. b) CSP, pretože odvolanie bolo podané neoprávnenou osobou. Prvý výrok rozsudku bol totiž v prospech žalobkyne s tým, že Civilný sporový poriadok výslovne obmedzuje právo strany podať odvolanie, pretože v zmysle ustanovenia § 359 „odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnuté“. Z logického výkladu ustanovenia § 359 CSP za použitia argumentu a contrario vyplýva, že strana v prospech ktorej bolo vydané rozhodnutie, nemôže podať odvolanie.

27. Vzhľadom na uvedené odvolaciu súdu neostala iná možnosť ako rozsudok okresného súdu v časti výroku, ktorým uložil žalovanému povinnosť žalobkyni zaplatiť titulom bolestného sumu 4680,- Eur s príslušenstvom (časť prvého výroku), v časti výroku, ktorým prevyšujúcej časti ohľadne bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia žalobu zamietol (časť tretieho výroku) a v časti závislého výroku o trovách prvoinštančného konania (časť prvého výroku) zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a vec mu v tomto rozsahu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP), pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP) ani na jeho zmenu (§ 388 CSP) a v zmysle § 391 ods. 1 CSP mu vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

28. Úlohou okresného súdu bude náležitým spôsobom sa vysporiadať so žalobkyňou uplatneným nárokom na náhradu škody na zdraví v zmysle hore uvedených záverov odvolacieho súdu, t.j. súd prvej inštancie zistí, či žalobkyňa uplatnila nárok na bolestné riadne a včas v adhéznom konaní, či došlo k spočívaniu, resp. k uplynutiu premlčacej doby ohľadne bolestného v nadväznosti s riadnym (ne)uplatnením nároku na bolestné v adhéznom konaní, určí, kedy sa zdravotný stav žalobkyne ustálil v súvislosti s nárokom na sťaženie spoločenského uplatnenia, a to v závislosti od vyjadrenia lekára, pričom o výške nepremičaného nároku žalobkyne na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia rozhodne aplikujúc správny právny predpis prihliadajúc na moment ustálenia zdravotného stavu žalobkyne.

29. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 CSP).

30. Odvolaním nenapadnuté výroky rozsudku (časť prvého výroku ohľadne sťaženia spoločenského uplatnenia s príslušenstvom; druhý výrok; časť tretieho výroku) zostali nedotknuté (§ 367 ods. 2 CSP).

31. V novom rozhodnutí rozhodne okresný súd i o náhrade trov celého, teda i odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

32. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).